

3. KVARTAL
2015
(UREVIDERT)

SPAREBANKEN SØR

Innhold

Informasjon	2
Nøkkeltall konsern	3
Styrets beretning	4
Resultatregnskap	10
Balanse	11
Kontantstrøm	12
Egenkapitaloppstilling	13
Noter	14
Risiko og Kapitalstyring	22
Kvartalsvis resultatutvikling	23

Informasjon

Fusjonen mellom Sparebanken Pluss og Sparebanken Sør fulgte reglene i IFRS 3 og ble gjennomført som en transaksjon. Netto eiendeler i Sparebanken Sør ble innregnet i balansen til Sparebanken Pluss pr. 1. januar 2014. Negativ goodwill oppstod ved at verdien av netto eiendeler ikke samsvarte med vederlaget som ble gitt i fusjonen. For å hindre en utvanning av egenkapitalbrøken ble negativ goodwill inntektsført i sin helhet umiddelbart etter at fusjonen ble gjennomført, og overført direkte til utjevningfondet. (jf. egen note om virksomhetssammenslutning). Negativ goodwill er i nøkkeltallene holdt utenfor både på faktiske regnskapstall og for sammenligningstall.

(alle nøkkeltall 2014 er eksklusive negativ goodwill)

Resultat (Mill. kroner)	3. kv. 2015	3. kv. 2014	30.09.2015	30.09.2014	31.12.2014
Netto renteinntekter	387	378	1 135	1 136	1 511
Netto provisjonsinntekter	80	73	227	206	284
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-104	48	-67	166	184
Andre driftsinntekter	8	5	14	14	23
Sum netto inntekter	371	504	1 309	1 522	2 002
Sum driftskostnader før tap	201	183	607	614	834
Resultat før tap	170	321	702	908	1 168
Tap på utlån og garantier	17	193	49	249	268
Resultat før skattekostnad	153	128	653	659	900
Skattekostnad	42	38	178	158	215
Resultat for perioden	111	90	475	501	685
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital					
Netto renteinntekter	1,55 %	1,58 %	1,56 %	1,61 %	1,60 %
Netto provisjonsinntekter	0,32 %	0,31 %	0,31 %	0,29 %	0,30 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-0,42 %	0,20 %	-0,09 %	0,23 %	0,20 %
Andre driftsinntekter	0,03 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %
Sum netto inntekter	1,49 %	2,11 %	1,80 %	2,15 %	2,12 %
Sum driftskostnader før tap	0,80 %	0,77 %	0,83 %	0,87 %	0,88 %
Resultat før tap	0,68 %	1,34 %	0,97 %	1,28 %	1,24 %
Tap på utlån og garantier	0,07 %	0,81 %	0,07 %	0,35 %	0,28 %
Resultat før skattekostnad	0,61 %	0,54 %	0,90 %	0,93 %	0,96 %
Skattekostnad	0,17 %	0,16 %	0,24 %	0,22 %	0,23 %
Resultat for perioden	0,44 %	0,38 %	0,65 %	0,71 %	0,73 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	99 100	94 900	97 200	94 500	94 300
Balanse					
Forvaltningskapital			99 429	93 320	94 062
Netto utlån til kunder			85 364	79 631	80 913
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.			7,2 %	4,3 %	4,5 %
Innskudd fra kunder			48 931	47 633	48 250
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.			2,7 %	10,7 %	10,3 %
Innskudd i % av netto utlån			57,3 %	59,8 %	59,6 %
Egenkapital			7 569	7 090	7 157
Tap i prosent av netto utlån, annualisert			0,08 %	0,42 %	0,33 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager					
i % av brutto utlån			0,57 %	0,57 %	0,71 %
Andre nøkkeltall					
Kostnader i % inntekter			46,4 %	40,3 %	41,7 %
Egenkapitalavkastning etter skatt			8,6 %	9,9 %	10,1 %
Ren kjernekapitaldekning tillagt andel av resultat			12,6 %	13,0 %	13,1 %
Kjernekapitaldekning			12,8 %	13,5 %	14,4 %
Kapitaldekning			14,8 %	14,2 %	15,1 %
Kjernekapital			7 574	7 268	7 792
Netto ansvarlig kapital			8 752	7 646	8 170
Antall ekspedisjonssteder			40	40	40
Antall årsverk i bankvirksomheten			446	462	454
Nøkkeltall egenkapitalbevis					
Egenkapitalbevisbrøk			13,5 %	14,1 %	14,1 %
Antall utstedte bevis			4 768 674	4 768 674	4 768 674
Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (morbank)			8,3	8,2	12,2
Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (konsern)			13,4	14,8	20,3
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis					10,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			214	210	214
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			0,9	0,9	0,9
Børskurs ved utgangen av perioden			188	183	196

Styrets beretning

Generelt

Sparebanken Sør er et uavhengig og selvstendig finanskonsern med virksomhet innenfor bank, verdipapirhandel og eiendoms-
megling i Aust-Agder, Vest-Agder og Telemark.

Eiendomsmeglervirksomheten drives gjennom datterselskapet Sørmeglere. Skade- og livsforsikringsprodukter leveres via
forsikringsselskapet Frende hvor banken er deleier. Banken er også deleier i selskapene Norne og Brage, leverandører av
henholdsvis verdipapirhandel og leasingprodukter.

Hovedtrekk 3. kvartal 2015

- Styrket resultat fra ordinær drift, resultat før skatt opp 25 mill. kroner i kvartalet
- Solid vekst bidrar til økte netto renteinntekter
- Netto inntekter fra finansielle instrumenter redusert som følge av nedskrivning likviditetsportefølje og fastrenteutlån
- Lave tap på utlån i kvartalet

Resultat før skatt utgjorde 153 mill. kroner i 3. kvartal 2015, mot 128 mill. kroner i 3. kvartal 2014. Økte renteinntekter fra bank-
virksomheten og økte provisjonsinntekter fra eiendomsmegler virksomheten i kombinasjon med lave tap bidro til resultat-
fremgangen.

Hovedtrekk etter 9 måneder 2015

- Positiv utvikling i resultat fra ordinær drift, resultat før skatt opp 65 mill. kroner mot fjoråret
- Volumvekst kompenserte for reduserte marginer og bidro til stabile netto renteinntekter
- Netto inntekter fra finansielle instrumenter redusert som følge av nedskrivning likviditetsportefølje
- Reduserte kostnader i banken, ned 3,8 prosent fra samme tid i fjor
- Lave tap på utlån
- Utlånsvekst på 7,2 prosent, og innskuddsvekst på 2,7 prosent
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 8,6 prosent

Bankens resultat før skatt utgjorde 653 mill. kroner etter 9 måneder 2015, mot 588 mill. samme periode i fjor justert for gevinsten
ved salget av Nets. Stabil rentenetto, økte provisjonsinntekter og reduserte kostnader og tap medvirket til fremgangen.

Økonomiske rammebetingelser

Norges Bank nedjusterte i september 2015 styringsrenten til historisk lave 0,75 prosent. Sparebanken Sør varslet samtidig en
reduksjon av sine utlåns- og innskuddsbetingelser for å møte konkurransen i markedet.

Årsveksten i innenlandsk bruttogjeld til publikum, K2, var ved utgangen av september på 5,6 prosent. Veksten i kreditt til hus-
holdninger og næringsliv var på henholdsvis 6,4 prosent og 3,8 prosent.

Resultat og balanse etter 9 måneder 2015

Resultat før skatt utgjorde 653 mill. kroner etter årets 9 første måneder, mot 659 mill. kroner i samme periode i fjor. Justert for gevinsten ved salg av Nets utgjorde fjoråret 588 mill. kroner, hvilket ga en underliggende resultatforbedring på 65 mill. kroner, eller 11,1 prosent.

Sum netto inntekter utgjorde 1.309 mill. kroner mot 1.522 mill. kroner samme periode i fjor. Justert for gevinst ved salg av Nets utgjorde fjoråret 1.451 mill. kroner. I tråd med myndighetspålagte krav, holder banken en betydelig likviditetsportefølje. Regnskapsmessig holdes porteføljen til virkelig verdi. Som følge av uro i finansmarkedene har kredittpåslagene (spreadene) gjennom 3. kvartal økt, noe som medførte en urealisert negativ verdiendring på bankens likviditetsportefølje. Dette bidro til negative netto inntekter fra finansielle instrumenter i perioden. Netto renteinntekter er opprettholdt på nivå med fjoråret gjennom vekst i utlån. Fortsatt økte provisjonsinntekter fra bankens eiendomsmeglervirksomhet, bidro til vekst i inntekter fra ordinær drift.

Driftskostnader utgjorde 607 mill. kroner hittil i år, mot 614 mill. kroner samme periode i fjor. Nedgangen i driftskostnadene utgjorde 1,1 prosent. Nedgangen kan tilskrives effekter fra fusjonen, hvor redusert bemanning utgjorde en vesentlig del. Det er i dag 446 årsverk ansatt i bankvirksomheten, ned 16 årsverk fra samme tid i fjor.

Tap på utlån utgjorde 49 mill. kroner, mot 249 mill. kroner året før. I prosent av netto utlån utgjorde tapene 0,08 prosent, mot 0,42 prosent samme periode i fjor. Tapene hittil i år reflekterer kvaliteten i bankens utlånsportefølje, og vi forventer fortsatt moderate nedskrivninger i 4. kvartal.

Egenkapitalavkastning etter skatt utgjorde 8,6 prosent, mot 8,5 prosent året før (eks. Nets).

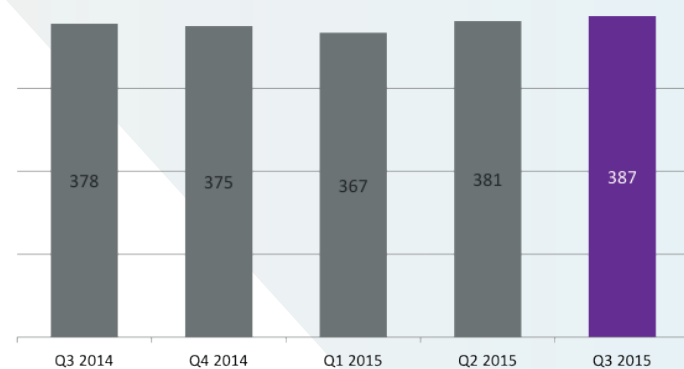
Utlåns- og innskuddsvekst på 12-måneders basis pr. 30. september 2015 ble henholdsvis 7,2 prosent og 2,7 prosent.

Ren kjernekapitaldekning var 12,0 prosent, og kapitaldekningen utgjorde 14,8 prosent pr. 30. september 2015. Konsernet oppfylte dermed kapitalkravene for finansinstitusjoner på henholdsvis 11 prosent for ren kjernekapital og 14,5 prosent for totalkapital.

Tillagt andel av årets resultat utgjorde ren kjernekapitaldekning 12,6 prosent og total kapitaldekning 15,5 prosent.

Rentenetto

Rentenetto pr. kvartal i mill. kroner

Netto renteinntekter i kvartalet utgjorde 387 mill. kroner, mot 378 mill. kroner i samme periode i fjor. Utlånsmarginene har gjennom 2015 vært under press, men renteinntektene er gjennom året kompensert gjennom vekst i utlån. Banken oppleves å ha konkurransedyktige betingelser, og tilgangen til nye kunder er tilfredsstillende.

I september 2015 varslet banken rentereduksjon for å møte konkurransen i markedet. Denne reduksjonen fikk effekt fra 28. september for nye lån og vil få effekt fra 1. desember for løpende lån. For boliglån utgjorde reduksjonen inntil 0,30 prosentpoeng. Samtidig med reduksjonen i renten for boliglån, har banken foretatt justering av betingelsene på enkelte innskuddsprodukter.

Styrets beretning

Provisjonsinntekter

Mill. kroner	Q3 2015	Q3 2014	Endring	Q1-Q3 2015	Q1-Q3 2014	Endring
Betalingsformidling	45	44	1	120	118	2
Eiendomsmegling	27	22	5	79	61	18
Øvrige produktselskaper	20	20	0	62	62	0
Sum	92	86	6	261	241	20

Brutto utgjorde provisjonsinntekter 261 mill. kroner etter 3. kvartal 2015, mot 241 mill. kroner for samme periode i fjor. Økningen kom hovedsakelig som følge av økt aktivitet i eiendomsmevlervirksomheten.

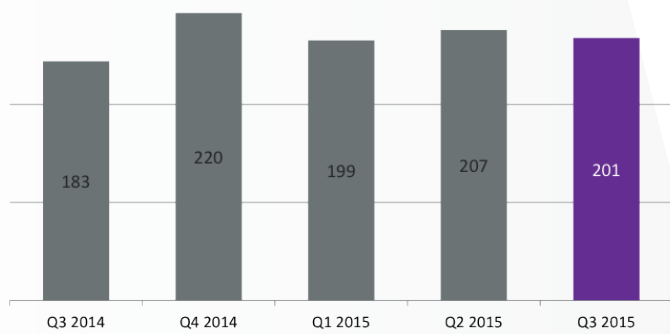
Finansielle instrumenter

Netto inntekter på finansielle investeringer ble minus 67 mill. kroner etter 3. kvartal 2015, mot 166 mill. kroner positivt i samme periode i fjor. Hovedforklaringen på reduksjonen i 2015 er tap og verdiendringer på likviditetsporteføljen som følge av at spreadene på bankens verdipapirer, som rapporteres til virkelig verdi, har vært økende i 2015. I tillegg var 2014 tallene påvirket av salget av eierposten i Nets, som alene utgjorde 71 mill. kroner i gevinst.

Sparebanken Sør realiserte i 2014 sin beholdning av rentebærende verdipapirer som ikke har vært definert som likviditetsportefølje.

Driftskostnader

Driftskostnader pr. kvartal i mill. kroner

I sum utgjorde driftskostnadene 607 mill. kroner etter 3. kvartal 2015, mot 614 mill. kroner samme periode i fjor. Kostnadsreduksjonen representerte en nedgang på 1,1 prosent for konsernet.

For bankvirksomheten isolert utgjorde kostnadene 538 mill. kroner, mot 559 mill. kroner samme periode i fjor. Kostnadsreduksjonen her utgjorde 21 mill. kroner eller 3,8 prosent.

Uttak av fusjonsgevinster gjennom nedbemanning ligger foran planen, og sammen med tilpasninger av kontorstrukturen gir dette banken en redusert kostnadsbase i 2015. Samtidig gjør banken løpende tilpasninger i sin IT-plattform for å møte endringer i kundeadferd. Digitalisering av banken bidrar til økte kostnader i kvartalet.

Driftskostnader i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 0,83 prosent (0,87 prosent). Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 46,4 prosent (40,3 prosent, 42,3 prosent ekskl. Nets). Økningen i kostnadsprosent skyldes reduksjon i inntekter fra finansielle instrumenter.

Tap og mislighold

Tap på utlån ble belastet med netto 49 mill. kroner, tilsvarende 0,08 prosent av netto utlån. Tilsvarende tall i fjor var 249 mill. kroner og 0,42 prosent av netto utlån.

Bankens individuelle nedskrivninger pr. 30. september 2015 utgjorde 501 mill. kroner. Totale individuelle nedskrivninger utgjorde 0,58 prosent av brutto utlån ved utløpet av 3. kvartal 2015.

Brutto misligholdte lån over 90 dager utgjorde 488 mill. kroner. I prosent av brutto utlån tilsvarte dette 0,57 prosent. Tilsvarende tall i fjor utgjorde 0,57 prosent. Banken forventer at fremtidig tapsnivå vil bli moderat.

Utlån

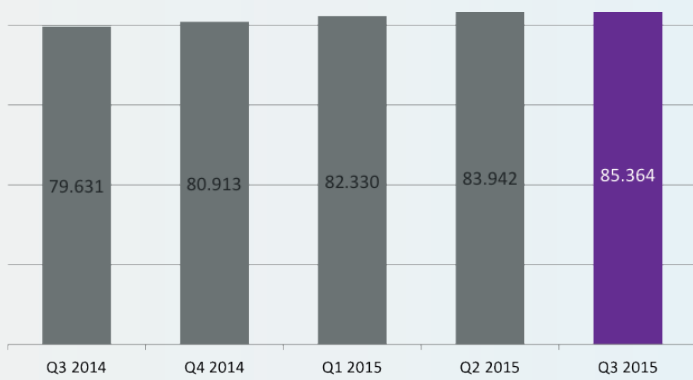
Netto utlån har de siste tolv månedene økt med 5,7 mrd. kroner til 85,4 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 7,2 prosent.

Brutto utlån til personkunder har økt med 4,1 mrd. kroner til 57,2 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 7,7 prosent.

Brutto utlån til bedriftskunder har økt med 1,5 mrd. kroner til 28,7 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 5,7 prosent.

Utlån til personkunder utgjorde 67 prosent (66 prosent) av totale utlån ved utgangen av 3. kvartal 2015.

Utlån i mill. kroner

Innskudd

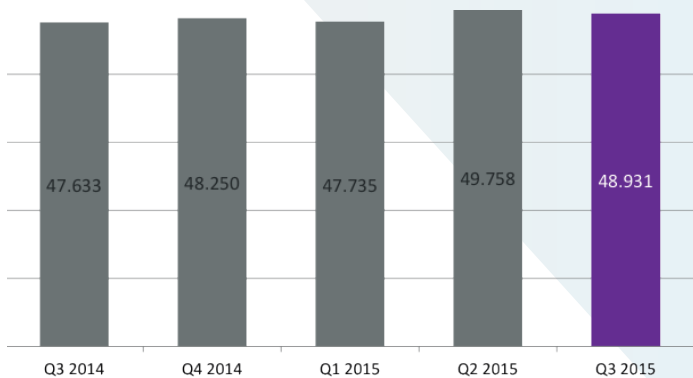
Innskudd fra kunder har de siste tolv månedene økt med 1,3 mrd. kroner til 48,9 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 2,7 prosent.

Innskudd fra personkunder har økt med 1,0 mrd. kroner til 23,5 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 4,4 prosent.

Innskudd fra bedriftskunder har økt med 0,5 mrd. kroner til 24,9 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 1,8 prosent.

Innskuddsdekningen i Sparebanken Sør var 57,3 prosent pr. 30. september 2015, ned fra 59,8 prosent på samme tidspunkt året før.

Innskudd i mill. kroner

Styrets beretning

Finansiering og verdipapirer

Banken har en meget god likviditetssituasjon. Likviditetsbufferne er betryggende, og forfallstrukturen på innlånene er godt tilpasset virksomheten. Nye langsiktige innlån foretas ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett og seniorgjeld.

Beholdningen av rentebærende verdipapirer utgjorde pr. 30. september 2015 i konsernet 11,3 mrd. kroner. Konsernets likviditetsindikator for langsiktig finansiering var ved utgangen av 3. kvartal 2015 på 106 prosent.

Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital utgjorde 8,8 mrd. kroner. Fondsobligasjonslån utgjorde 0,5 mrd. kroner og ansvarlig lån 1,2 mrd. kroner. Ved utgangen av 3. kvartal 2015 utgjorde ren kjernekapitaldekning 12,0 prosent. Kjernekapitaldekningen utgjorde 12,8 prosent og kapitaldekningen 14,8 prosent, basert på standardmetoden i Basel II regelverket. Inkludert andel av årets resultat utgjorde ren kjernekapitaldekning 12,6 prosent og total kapitaldekning 15,5 prosent. Konsernet oppfylte dermed kapitalkravene for finansinstitusjoner med virkning fra 30. juni 2015 på henholdsvis 11 prosent for ren kjernekapital og 14,5 prosent for total kapital.

For morbank utgjorde tallene hhv. 12,8 prosent ren kjernekapital, 13,8 prosent kjernekapitaldekning og 16,0 prosent i total kapitaldekning ved utgangen av 3. kvartal 2015.

Sparebanken Sør har et mål om til enhver tid å være solid kapitalisert. Bankens rene kjernekapitaldekning skal ligge over de myndighetspålagte minstekrav og være på nivå med sammenlignbare banker. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er på 14,0 prosent.

Bankens soliditet vurderes som tilfredsstillende sett opp mot gjeldende regulatoriske krav. Ytterligere tilpasning av kapitaldekningen vil bli foretatt løpende.

Bankens egenkapitalbevis

Banken hadde pr. 30. september 2015 utstedt 4 768 674 egenkapitalbevis. Resultat (konsern) pr. egenkapitalbevis utgjorde etter 3. kvartal 13,40 kroner pr. bevis.

Utbytte

Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeviserne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Overskuddet skal fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen.

Ved fastsettelse av årlig utbytte skal bankens kapitalbehov ivaretas, herunder myndighetspålagte krav til kapitaldekning, forventninger hos investorer samt bankens strategiske planer.

Det er en målsetting at om lag halvparten av eierandelens andel av årets resultat etter skatt, skal utdeles som utbytte.

Datterselskaper og samarbeidende selskaper

Bankens egen eiendomsmeglervirksomhet, **Sørmegleren**, har nå drevet i snart to år etter at fusjonen mellom ABCenter og Plussmegleren ble gjennomført.

Sørmegleren har fått en god start. På Sørlandet har Sørmegleren i løpet av fjoråret blitt den klart ledende megleren, og den positive utviklingen har fortsatt i 2015.

Bankens heleide datterselskap **Sparebanken Sør Boligkreditt AS** har konsesjon til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og benyttes som et instrument i bankens langsiktige fundingstrategi. Pr. 30. september 2015 hadde banken overført utlån for 24,4 mrd. kroner til selskapet, tilsvarende 42,7 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Frende Holding (eierandel 10 prosent) er morselskapet til Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS, som tilbyr skade- og livsforsikring til privatpersoner og bedrifter. Selskapet har fortsatt sin gode kunde- og premievekst både innen skade- og livområdene, og resultatene utvikler seg i tråd med forventning.

Brage Finans (eierandel 14 prosent) er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og salgspantlån til bedrifts- og personmarkedet. Selskapet fortsetter den gode trenden og leverer positiv utvikling og lønnsom vekst.

Norne Securities (eierandel 17,6 prosent) er et verdipapirforetak som tilbyr internetthandel, tradisjonelle meglertjenester og corporate finance tjenester. Selskapet er eid av 14 frittstående norske sparebanker.

Rating

Sparebanken Sør har en A1 rating fra Moody's. Alle obligasjoner med fortrinnsrett som utstedes av Sparebanken Sør Boligkreditt AS er også ratet av Moody's, og obligasjonene har en rating på Aaa.

Utsiktene fremover

Styret er tilfreds med resultatet etter 3. kvartal 2015. Banken har levert en forbedring i resultat fra ordinær drift gjennom god vekst, stabile netto renteinntekter, økte provisjonsinntekter, reduserte kostnader og en betydelig reduksjon i tap.

Det er sterk konkurranse i bankens markedsområde. Banken har konkurransedyktige vilkår, og tilgangen til nye utlån med lav risiko er fortsatt god. Det forventes at utlånsveksten også vil fortsette inn i 4. kvartal 2015.

Regionen treffes nå av fallet i oljepris og nedbemanning i oljeservice sektoren. Det ventes at arbeidsledigheten vil stige, og det er tendenser til at boligprisutviklingen flater ut. I den andre enden bidrar lav kronekurs til styrket konkurranseevne for eksportindustrien, som også er viktig for landsdelen. Sammen med det lave rentenivået vil dette kunne dempe de negative effektene noe. Sparebanken Sør har en lav direkte eksponering mot olje- og oljeservice sektoren, men vil som største regionbank kunne bli berørt av den generelle konjunkturutviklingen i landsdelen. Styret vil fortsette å følge utviklingen tett.

I tråd med bankens nylig vedtatte strategi, møtes utfordringene med høy oppmerksomhet på kostnader og langsiktig verdiskaping. Bankens investeringer i teknologi vil fortsette, og skal bidra til kostnadseffektiv drift samt muliggjøre effektivisering av kontorstrukturen. Dette, sammen med god kvalitet i kredittarbeidet, vil sikre fortsatt lønnsom vekst og utvikling for Sparebanken Sør.

Hendelser etter kvartalets utløp

Det har ikke vært registrert hendelser etter 30. september 2015 som påvirker det avlagte delårsregnskapet.

Arendal, 3. november 2015

Stein A. Hannevik
styrets leder

Torstein Moland
nestleder

Jill Akselsen

Trond Bjørnenak

Erling Holm

Inger Johansen

Marit Kittilsen

Siss Ågedal

Per Adolf Bentsen
ansattes representant

Bente Pedersen
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

Resultatregnskap

MORBANK					Mill. kroner	KONSERN				
31.12.	30.09.	30.09.	3.kv.	3.kv.		3.kv.	3.kv.	30.09.	30.09.	31.12.
2014	2014	2015	2014	2015	Noter	2015	2014	2015	2014	2014
2 798	2 115	1 830	715	596	Renteinntekter	775	908	2 381	2 716	3 593
1 714	1 307	985	435	302	Rentekostnader	388	530	1 246	1 580	2 082
1 084	808	845	280	294	Netto renteinntekter	387	378	1 135	1 136	1 511
284	205	218	78	78	Provisjonsinntekter	92	86	261	241	331
46	34	34	13	12	Provisjonskostnader	12	13	34	35	47
238	171	184	65	66	Netto provisjonsinntekter	80	73	227	206	284
11	9	9	1		Utbytte		1	2	9	11
204	178	-61	44	-103	Netto inntekter fra andre finansielle instrumenter	-104	47	-69	157	173
215	187	-52	45	-103	Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-104	48	-67	166	184
15	11	12	4	6	Andre driftsinntekter	8	5	14	14	23
1 552	1 177	989	394	263	Sum netto inntekter	371	504	1 309	1 522	2 002
380	283	287	89	97	Personalkostnader	114	103	340	325	438
48	25	25	9	9	Av- og nedskr. på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	9	10	25	28	52
-200	-200				Negativ goodwill	13			-200	-200
332	251	226	67	73	Andre driftskostnader	78	70	242	261	344
560	359	538	165	179	Sum driftskostnader før tap	201	183	607	414	634
992	818	451	229	84	Resultat før tap	170	321	702	1 108	1 368
268	249	49	193	17	Tap på utlån og garantier	2	17	49	249	268
724	569	402	36	67	Resultat før skattekostnad	7	153	128	653	1 100
113	81	109	13	19	Skattekostnad	12	42	178	158	215
611	488	293	23	48	Resultat for perioden	111	90	475	701	885
					Minoritetsinteresser					
611	488	293	23	48	Majoritetsinteresser	111	90	475	701	885
12,2	8,2	8,3	0,7	1,4	Egenkapitalbevisenes andel av resultat delt på antall egenkapitalbevis (i hele kroner)	3,1	2,7	13,4	14,8	20,3
Utvidet resultatregnskap										
611	488	293	23	48	Resultat for perioden	111	90	475	701	885
<i>Elementer som ikke vil bli reklassifisert til resultatet</i>										
-127					Resultatført estimatavvik pensjoner					-127
34					Skatteeffekt resultatført estimatavvik pensjoner					34
518	488	293	23	48	Sum totalresultat for perioden	111	90	475	701	792

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.	30.09.	30.09.		30.09.	30.09.	31.12.
2014	2014	2015	Noter	2015	2014	2014
			EIENDELER			
595	465	816		816	465	595
1 510	1 520	1 755		142	213	180
60 880	58 598	61 013	2,3,5,7,8	85 364	79 631	80 913
10 059	12 463	11 435	8	11 269	11 123	10 359
445	410	420	8	420	410	445
751	528	597	8,9	739	622	906
1 258	1 284	1 258				
12	12	12		12	12	12
17	22	19		22	25	20
11		17		21	6	17
477	511	464		492	682	505
71	87	82		132	131	110
76 086	75 900	77 888	7,8	99 429	93 320	94 062
			GJELD OG EGENKAPITAL			
627	756	454		413	639	614
48 269	47 666	48 953	4,7,8	48 931	47 633	48 250
18 414	18 915	18 814	8,10	39 565	35 883	35 775
517	393	489	8,9	492	396	521
83	52	129		242	147	178
194	295	279		323	340	231
236	92	194		194	92	236
	2					
1 100	1 100	1 700	8,10	1 700	1 100	1 100
69 440	69 271	71 012		91 860	86 230	86 905
891	894	891	11	891	894	891
5 755	5 735	5 985		6 678	6 196	6 266
6 646	6 629	6 876	6	7 569	7 090	7 157
76 086	75 900	77 888	7,8	99 429	93 320	94 062

Kontantstrøm

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12. 2014	30.09. 2014	30.09. 2015		30.09. 2015	30.09. 2014	31.12. 2014
2 791	2 138	1 918	Renteinnbetalinger	2 480	2 803	3 575
-1 774	-1 331	-1 107	Renteutbetalinger	-1 385	-1 699	-2 147
399	291	215	Andre innbetalinger	253	310	435
-695	-510	-572	Driftsutbetalinger	-642	-541	-784
5	3	6	Inngått på konstaterte tap	6	3	5
-135	-135	-70	Betalt periodeskatt	-118	-211	-211
-32	-23	-16	Betalte gaver	-16	-23	-32
-6	-6		Betalt konsernbidrag			
4 524	3 910	684	Endring innskudd fra kunder	681	3 893	4 521
-6 591	-4 395	-179	Endring utlån til kunder	-4 499	-2 373	-3 572
-1 514	-58	879	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-3 240	2 162	1 790
18 216	11 851	6 948	Innbetaling vedr. verdipapirer	4 278	8 565	11 188
-12 002	-8 002	-8 393	Utbetaling vedr. verdipapirer	-5 258	-7 424	-9 111
28			Innbetaling vedr. salg konsernselskaper			
32	30	24	Innbetaling vedr. salg av driftsmidler	24	30	178
-42	-31	-11	Utbetaling vedr. kjøp av driftsmidler	-11	-31	-44
34		105	Endring andre eiendeler	101	76	-10
6 266	3 848	-1 327	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-866	1 216	2 201
554	528	-245	Endring utlån til kredittinstitusjoner	38	102	155
-4 031	-3 906	-173	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	-201	-2 858	-2 879
3 990	2 150	4 200	Innbetalinger obligasjonsgjeld	10 200	3 650	7 240
-6 331	-3 778	-3 614	Utbetalinger obligasjonsgjeld	-6 198	-5 587	-9 573
		800	Innbetaling ansvarlig lånekapital	800		
		-200	Utbetaling ansvarlig lånekapital	-200		
-42	-42	-47	Utbetaling utbytte	-47	-42	-42
-18	2	-52	Endring annen gjeld	-65	101	-18
-5 878	-5 046	669	Netto kontantstrøm fra finansieringsvirksomhet	4 327	-4 634	-5 117
-1 126	-1 256	221	Netto endring likvider	221	-1 256	-1 126
1 721	1 721	595	Likviditetsbeholdning 01.01.	595	1 721	1 721
595	465	816	Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	816	465	595

KONSERN	Egenkapital	Overkurs	Utjevnings	Grunnfonds	Gave	Annen	Minoritets	
Mill. kroner	bevis	fond	fond	kapital	fond	egenkapital	interesser	SUM
Balanse 01.01.2014	474	175	45	5 418	45	254	7	6 418
Utdelt utbytte for 2013						-13		-13
Resultat pr. 3. kvartal 2014			200			501		701
Disponert av gavefond					-16			-16
Balanse 30.09.2014	474	175	245	5 418	29	742	7	7 090
Resultat 4. kvartal 2014			10	329	25	-180		184
Resultatført estimatavvik pensjoner			-18	-109				-127
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner			5	29				34
Andre endringer						-4	-7	-11
Disponert av gavefond					-13			-13
Balanse 31.12.2014	474	175	242	5 667	41	558	0	7 157
Utdelt utbytte for 2014						-47		-47
Resultat pr. 3. kvartal 2015						475		475
Disponert av gavefond					-16			-16
Balanse 30.09.2015	474	175	242	5 667	25	986	0	7 569
MORBANK								
Balanse 01.01.2014	474	175	45	5 418	45	13		6 170
Utdelt utbytte for 2013						-13		-13
Resultat pr. 3. kvartal 2014			200			288		488
Disponert av gavefond					-16			-16
Balanse 30.09.2014	474	175	245	5 418	29	288	0	6 629
Resultat 4. kvartal 2014			10	329	25	-241		123
Resultatført estimatavvik pensjoner			-18	-109				-127
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner			5	29				34
Disponert av gavefond					-13			-13
Balanse 31.12.2014	474	175	242	5 667	41	47	0	6 646
Utdelt utbytte for 2014						-47		-47
Resultat pr. 3. kvartal 2015						293		293
Disponert av gavefond					-16			-16
Balanse 30.09.2015	474	175	242	5 667	25	293	0	6 876

Noter

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med Internasjonale Standarder for Finansiell rapportering, IFRS, herunder IAS 34.

Regnskapsprinsippene er de samme som ble lagt til grunn i årsregnskapet for 2014.

Nye standarder gjeldende for 2015 har ikke hatt vesentlig betydning for regnskapet.

2. TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15	Individuelle nedskrivninger	30.09.15	30.09.14	31.12.14
73	73	521	Individuelle nedskrivninger ved periodestart	521	73	73
376	376		Individuelle nedskrivninger identifisert ved fusjon		376	376
142	65	65	- Per. konst. tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	65	65	142
57	64	27	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	27	64	57
180	184	57	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	57	184	180
24	20	39	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	39	20	24
521	612	501	= Individuelle nedskrivninger ved periodeslutt	501	612	521

MORBANK				KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15	Nedskrivning på grupper av utlån	30.09.15	30.09.14	31.12.14
92	92	92	Nedskrivning på grupper av utlån ved periodestart	92	92	92
96	96	96	Nedskrivning på grupper av utlån identifisert ved fusjon	102	102	102
0	0	0	+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	0	0	0
188	188	188	= Nedskrivning på grupper av utlån ved periodeslutt	194	194	194

MORBANK				KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15	Periodens tapskostnad	30.09.15	30.09.14	31.12.14
72	163	-17	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-17	163	72
0	0	0	+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	0	0	0
142	65	65	+ Per. konst. tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	65	65	142
55	18	4	+ Per. konst. tap som det tidligere år ikke er foretatt ind. nedskrivning for	4	18	55
4	6	3	+ Inntektsført som renter	3	6	4
5	3	6	- Periodens inngang på tidligere konstatert tap	6	3	5
268	249	49	= Periodens tapskostnad	49	249	268

3. MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15		30.09.15	30.09.14	31.12.14
147	289	97	Brutto mislighold 31-60 dager	100	292	147
58	63	28	Brutto mislighold 61-90 dager	28	64	58
576	457	488	Brutto mislighold > 90 dager	488	457	576
781	809	613	Misligholdte engasjementer	616	813	781
180	186	158	Individuelle nedskrivninger	158	186	180
602	623	455	Netto misligholdte engasjementer	458	627	602
0,94 %	0,78 %	0,79 %	Brutto misligholdte > 90 dager i % av brutto utlån	0,57 %	0,57 %	0,71 %
870	1 131	818	Øvrige tapsutsatte engasjementer	818	1 131	870
341	426	343	Individuelle nedskrivninger	343	426	341
529	705	475	Netto tapsutsatte engasjementer	475	705	529

Et misligholdt engasjement er summen av en kundes totale engasjement dersom en del av engasjementet har vært overtrukket eller hatt restanse over kr. 1.000 i mer enn 30 dager.

4. INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15		30.09.15	30.09.14	31.12.14
23 233	22 548	23 540	Personkunder	23 540	22 548	23 233
4 278	4 496	4 422	Offentlig forvaltning	4 422	4 496	4 278
256	288	310	Primærnæring	310	288	256
2 015	1 689	2 026	Industri	2 026	1 689	2 015
2 206	2 127	2 128	Bygg og anlegg	2 128	2 127	2 206
1 265	940	1 232	Transport og kommunikasjon	1 232	940	1 265
931	818	795	Varehandel	795	818	931
149	175	172	Hotell og restaurant	172	175	149
3 417	3 390	3 452	Eiendom	3 430	3 358	3 399
2 382	2 622	3 250	Finansiell/forretningsmessig tjenesteyting	3 250	2 621	2 381
8 124	7 910	7 105	Annet/øvrige næringer	7 105	7 910	8 124
13	663	521	Påløpte renter	521	663	13
48 269	47 666	48 953	Sum innskudd fra kunder	48 931	47 633	48 250

5. UTLÅN FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15		30.09.15	30.09.14	31.12.14
34 268	32 303	32 999	Personkunder	57 222	53 134	54 076
22	24	25	Offentlig forvaltning	25	24	22
688	657	687	Primærnæring	696	683	709
808	822	834	Industri	841	835	819
4 217	4 100	4 477	Bygg og anlegg	4 522	4 186	4 283
548	542	569	Transport og kommunikasjon	576	588	579
1 001	1 239	972	Varehandel	984	1 285	1 037
370	385	392	Hotell og restaurant	393	395	378
14 186	14 023	14 948	Eiendom	14 914	13 866	14 152
1 506	1 552	1 618	Finansiell/forretningsmessig tjenesteyting	1 649	1 603	1 537
3 832	3 617	4 055	Annet/øvrige næringer	4 088	3 680	3 868
143	134	126	Opptjente renter	149	158	168
61 589	59 398	61 702	Sum brutto utlån	86 059	80 437	81 628
709	800	689	Nedskrivninger på utlån	695	806	715
60 880	58 598	61 013	Sum netto utlån	85 364	79 631	80 913

6. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.14	30.09.14	30.09.15		30.09.15	30.09.14	31.12.14
474	474	474	Egenkapitalbevis	474	474	474
175	175	175	Overkursfond	175	175	175
5 667	5 418	5 667	Grunnfondskapital	5 667	5 418	5 667
41	29	25	Gavefond	25	29	41
242	245	242	Utjevningfond	242	245	242
47			Annen egenkapital	510	252	558
-48			- Fradrag for utbytte som inngår i annen egenkapital			-48
-17	-22	-19	- Fradrag for immatrielle eiendeler og utsatt skattefordel	-19	-25	-17
6 581	6 319	6 564	Sum ren egenkapital	7 074	6 568	7 092
700	700	500	Hybridkapital	500	700	700
0	0	0	- Fradrag for immatrielle eiendeler og utsatt skattefordel		0	0
7 281	7 019	7 064	Sum kjernekapital	7 574	7 268	7 792
			Tilleggskapital utover kjernekapital:			
400	400	1 200	Ansvarlig lånekapital	1 200	400	400
400	400	1 200	Sum tilleggskapital	1 200	400	400
-22	-22	-22	- Fradrag i tilleggskapitalen	-22	-22	-22
7 659	7 397	8 242	Netto ansvarlig kapital	8 752	7 646	8 170
			Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II beregnet etter standardmetoden:			
3	5	8	Engasjement med lokale og regionale myndigheter	8	5	3
181	439	83	Engasjement med institusjoner	61	82	62
1 192	1 265	1 334	Engasjement med foretak	1 334	1 265	1 192
810	767	887	Engasjement med massemarked	1 113	874	947
1 087	1 021	1 030	Engasjement med pantesikkerhet i eiendom	1 650	1 615	1 618
91	88	79	Engasjement som er forfalt	79	88	91
0	0	0	Engasjement som er høyrisiko	0	0	0
200	67	233	Engasjement i obligasjoner med fortrinnsrett	68	56	62
0	0	133	Engasjement i egenkapitalposisjoner	34	0	0
62	63	64	Engasjement øvrig	64	63	62
3 626	3 715	3 851	Kapitalkrav for kreditt- og motpartsrisiko	4 411	4 048	4 037
4	2	4	Kapitalkrav for posisjons-, valuta- og varerisiko	4	2	4
193	193	196	Kapitalkrav for operasjonell risiko	272	232	233
27	1	26	CVA tillegg	35	12	45
0	0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0	0
3 850	3 911	4 078	Sum minimumskrav til ansvarlig kapital	4 722	4 294	4 319
48 125	48 888	50 973	Risikovektet balanse (beregningsgrunnlag)	59 025	53 675	53 988
13,67 %	12,90 %	12,88 %	Ren kjernekapitaldekning i %	11,98 %	12,22 %	13,14 %
15,13 %	14,36 %	13,86 %	Kjernekapitaldekning i %	12,83 %	13,54 %	14,43 %
15,91 %	15,13 %	16,17 %	Kapitaldekning i %	14,83 %	14,24 %	15,13 %

7. SEGMENTRAPPORTERING

Rapportering pr. segment	Konsern 30.09.2015				Konsern 30.09.2014			
	PM	BM	Ufordelt og elimin.	Totalt	PM	BM	Ufordelt og elimin.	Totalt
Resultatregnskap (Mill. kroner)								
Netto renteinntekter	726	395	14	1 135	716	379	41	1 136
Sum netto andre driftsinntekter	112	44	18	174	114	42	230	386
Sum driftskostnader før tap	257	62	288	607	256	62	96	414
Resultat før tap	581	377	-256	702	574	359	175	1 108
Tap på utlån og garantier	0	49	0	49	4	242	3	249
Resultat før skattekostnad	581	328	-256	653	570	117	172	859
Netto utlån til kunder	56 999	28 183	182	85 364	53 089	26 506	36	79 631
Andre eiendeler			14 065	14 065			13 689	13 689
Sum eiendeler	56 999	28 183	14 247	99 429	53 089	26 506	13 725	93 320
Innskudd fra kunder	25 583	18 376	4 972	48 931	24 491	19 103	4 039	47 633
Mellomregn./annen gjeld	31 416	9 807	1 706	42 929	28 598	7 403	2 596	38 597
Sum gjeld	56 999	28 183	6 678	91 860	53 089	26 506	6 635	86 230
Sum egenkapital			7 569	7 569			7 090	7 090
Sum gjeld og egenkapital	56 999	28 183	14 247	99 429	53 089	26 506	13 725	93 320

8. VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1:

Omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser verdsatt ved bruk av ukorrigerede observerbare markedsverdier. Dette omfatter noterte aksjer, derivater som handles på aktive markedsplasser, øvrige verdipapirer med noterte markedsverdier.

Nivå 2:

Instrumenter verdsatt basert på verdsettelsesteknikker hvor alle forutsetninger (all input) er basert direkte eller indirekte på observerbare markedsdata. Verdier her kan hentes fra eksterne markedsaktører eller avstemmes mot eksterne markedsaktører som tilbyr slike tjenester.

Nivå 3:

Instrumenter er basert på verdsettelsesteknikker hvor minst en vesentlig forutsetning ikke kan støttes basert på observerbare markedsverdier. I denne kategorien inngår investeringer i unoterte selskaper og fastrenteutlån hvor det ikke foreligger nødvendig markedsinformasjon.

For ytterligere beskrivelse henvises det til note 21 virkelig verdi av finansielle instrumenter i årsregnskapet for 2014.

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.09.2015	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1		Nivå 2	Nivå 3	
				Eiendeler innregnet til amortisert kost				
52 492			52 494	Netto utlån til kunder (flytende rente)	76 845			76 845
				Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
8 519			8 519	Netto utlån til kunder (fast rente)	8 519			8 519
11 435		11 435		Obligasjoner og sertifikater	11 269		11 269	
420	24		396	Aksjer	420	24		396
597		597		Finansielle derivater	739		739	
73 465	24	12 032	61 409	Sum finansielle eiendeler	97 792	24	12 008	85 760
				Gjeld innregnet til amortisert kost				
454		454		Gjeld til kredittinstitusjoner	413		413	
48 953			48 953	Innskudd fra kunder	48 931			48 931
18 814		19 001		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	39 565		39 703	
1 700		1 691		Ansvarlig lånekapital	1 700		1 691	
				Gjeld innregnet til virkelig verdi				
489		489		Finansielle derivater	492		492	
70 410	0	21 635	48 953	Sum finansiell gjeld	91 101	0	42 299	48 931

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			31.12.2014	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1		Nivå 2	Nivå 3	
				Eiendeler innregnet til amortisert kost				
54 111			54 111	Netto utlån til kunder (flytende rente)	74 144			74 144
				Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
6 769			6 769	Netto utlån til kunder (fast rente)	6 769			6 769
10 059		10 059		Obligasjoner og sertifikater	10 359		10 359	
445	50		394	Aksjer	445	50		394
751		751		Finansielle derivater	906		906	
72 134	50	10 810	61 274	Sum finansielle eiendeler	92 622	50	11 265	81 307
				Gjeld innregnet til amortisert kost				
627		627		Gjeld til kredittinstitusjoner	614		614	
48 269			48 269	Innskudd fra kunder	48 250			48 250
18 414		18 700		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	35 775		36 214	
1 100		1 109		Ansvarlig lånekapital	1 100		1 109	
				Gjeld innregnet til virkelig verdi				
517		517		Finansielle derivater	521		521	
68 927	0	20 953	48 269	Sum finansiell gjeld	86 259	0	38 458	48 250

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.09.2014	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1		Nivå 2	Nivå 3	
				Eiendeler innregnet til amortisert kost				
51 805			51 805	Netto utlån til kunder (flytende rente)	72 838			72 838
				Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
6 793			6 793	Netto utlån til kunder (fast rente)	6 793			6 793
12 463		12 463		Obligasjoner og sertifikater	11 123		11 123	
410	45		365	Aksjer	410	45		365
528		528		Finansielle derivater	622		622	
16		16		Andre eiendeler	16		16	
72 015	45	13 007	58 963	Sum finansielle eiendeler	91 802	45	11 761	79 996
				Gjeld innregnet til amortisert kost				
756		756		Gjeld til kredittinstitusjoner	639		639	
47 666			47 666	Innskudd fra kunder	47 633			47 633
18 915		19 231		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	35 883		36 398	
1 100		1 113		Ansvarlig lånekapital	1 100		1 113	
				Gjeld innregnet til virkelig verdi				
393		393		Finansielle derivater	396		396	
16		16		Annen gjeld	16		16	
68 846	0	21 509	47 666	Sum finansiell gjeld	85 667	0	38 562	47 633

Bevegelse kategori 3

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	Utlån til kunder	Herav kredittrisiko	Aksjer	Herav kredittrisiko
Innregnet verdi 01.01.2014	5 473	-105	92	0
Tilgang 1. - 3. kvartal 2014 (inkl. tilgang fusjon)	2 358	-54	514	
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0			
Verdiendringer ført i perioden	92	54	77	0
Avgang 1. - 3. kvartal 2014	-1 130		-318	
Innregnet verdi 30.09.2014	6 793	-105	365	0
Tilgang 4. kvartal 2014	297			
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0			
Verdiendringer ført i perioden	137	-5	31	0
Avgang 4. kvartal 2014	-458		-2	
Innregnet verdi 31.12.2014	6 769	-110	394	0
Tilgang 1. - 3. kvartal 2015	2 984			
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0			
Verdiendringer ført i perioden	45	60	2	0
Avgang 1. - 3. kvartal 2015	-1 279			
Innregnet verdi 30.09.2015	8 519	-50	396	0

Sensitivitetsanalyse

Verdiendringer som følge av endring av kredittspread på 10 basispunkter.

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	30.09.2015	30.09.2014	31.12.2014
Utlån til kunder	29	22	22
- herav lån til bedriftsmarked (BM)	9	9	9
- herav lån til personmarked (PM)	20	13	13

9. MOTREGNING

KONSERN

Mill. kroner	30.09.2015	30.09.2015 (1) nettopresentert	30.09.2014	30.09.2014 (1) nettopresentert	31.12.2014	31.12.2014 (1) nettopresentert
Eiendeler						
Finansielle derivater	739	352	622	311	906	478
Gjeld						
Finansielle derivater	492	105	396	85	521	93
Morbank						
Mill. kroner	30.09.2015	30.09.2015 (1) nettopresentert	30.09.2014	30.09.2014 (1) nettopresentert	31.12.2014	31.12.2014 (1) nettopresentert
Eiendeler						
Finansielle derivater	597	213	528	218	751	327
Gjeld						
Finansielle derivater	489	105	393	83	517	93

(1) Viser eiendeler og forpliktelser dersom banken og konsernet hadde nettoført sine finansielle derivater mot hver enkelt motpart.

Banken og konsernets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Banken og Sparebanken Sør Boligkreditt AS har gjennom ISDA avtaler og master agreement adgang til å motregne annet mellomværende dersom visse hendelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på netto grunnlag.

10. OBLIGASJONGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	30.09.2015	30.09.2014	31.12.2014
Obligasjoner, nominell verdi	18 173	18 300	17 587
Verdireguleringer	441	422	542
Påløpte renter	200	193	285
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 814	18 915	18 414

Endring i verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	31.12.2014	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2015
Obligasjoner, nominell verdi	17 587	4 200	-3 614		18 173
Verdireguleringer	542			-101	441
Påløpte renter	285			-85	200
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 414	4 200	-3 614	-186	18 814

Verdipapirgjeld – konsern

Mill. kroner	30.09.2015	30.09.2014	31.12.2014
Obligasjoner, nominell verdi	38 750	35 143	34 748
Verdireguleringer	578	503	692
Påløpte renter	237	237	335
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	39 565	35 883	35 775

Endring i verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	31.12.2014	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2015
Obligasjoner, nominell verdi	34 748	10 200	-6 198		38 750
Verdireguleringer	692			-114	578
Påløpte renter	335			-98	237
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	35 775	10 200	-6 198	-212	39 565

Endring i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån – morbank og konsern

Mill. kroner	31.12.2014	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2015
Ansvarlig lån	400	800			1 200
Fondsobligasjoner	700		-200		500
Verdireguleringer	0				0
Sum ansvarlig lånekapital	1 100	800	-200		1 700

11. EGENKAPITALBEVISEIERE

De 20 største egenkapitalbeveiserne pr. 30.09.2015

NAVN	ANTALL EKB	ANDEL AV EKB-KAP. %	NAVN	ANTALL EKB	ANDEL AV EKB-KAP. %
1. Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør	2 432 024	51,00	11. Wenaasgruppen AS	53 760	1,13
2. Holta Invest AS	134 410	2,82	12. Sparebanken Vest	50 000	1,05
3. Arendal Kommunale Pensjonskasse	130 000	2,73	13. Bergen kommunale pensjonskasse	46 880	0,98
4. Pareto AS	124 150	2,60	14. Allumgården	45 179	0,95
5. Verdipapirfondet EIKA	121 836	2,55	15. Norgesinvestor Proto AS	44 960	0,94
6. Glastad Invest AS	100 000	2,10	16. Gumpen Bileiendom AS	37 730	0,79
7. SEB London Branch	80 650	1,69	17. Brøvig Holding AS	34 800	0,73
8. Sparebankstiftelsen DNB	62 300	1,31	18. Varodd AS	32 800	0,69
9. MP Pensjon PK	56 900	1,19	19. Sparebanken Sør	31 600	0,66
10. Gustav Pedersen AS	53 760	1,13	20. Wenaas Kapital AS	26 880	0,56
Totalt - 10 største eierne	3 296 030	69,12	Totalt - 20 største eierne	3 700 619	77,60

Sparebanken Sør eier 31.600 egne egenkapitalbevis pr. 30.09.2015. Eierbrøken pr. 01.01.2015 var 13,5 %.

Pr. 30.09.2015 utgjorde eierandelskapitalen 476 867 400 kroner, fordelt på 4 768 674 egenkapitalbevis, pålydende 100 kroner.

12. SKATTEKOSTNAD

Ordinær skattesats på 27 % er lagt til grunn.

13. VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNING

Sparebanken Pluss og Sparebanken Sør fusjonerte med virkning fra 1. januar 2014. Sparebanken Pluss var overtakende bank i fusjonen og endret navn til Sparebanken Sør. Som følge av fusjonen oppsto det negativ goodwill ved at verdien av netto eiendeler ikke samsvarte med vederlaget som ble gitt i fusjonen. For å hindre en utvanning av egenkapitalbrøken ble negativ goodwill inntektsført i sin helhet umiddelbart etter fusjonen og overført direkte til utjevningsfondet.

Risiko og Kapitalstyring

Risikostyringen sikrer at konsernets risikoeksponering til enhver tid er kjent og bidrar til at konsernet når sine strategiske mål, samt at lover, forskrifter og krav fra myndigheter etterleves. Det er fastsatt styringsmål for konsernets samlede risikonivå, og konkrete styringsmål innenfor de enkelte risikoområdene. Det er etablert systemer for måling, styring og kontroll av risiko. Kapitalstyringen skal sikre at konsernet har en god kjernekapitaldekning, finansiell stabilitet og en tilfredsstillende avkastning i forhold til risikoprofil. Konsernets kapitaldekning og risikoeksponering følges opp gjennom periodiske rapporter.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser. En av de vesentligste risikofaktorene knyttet til Sparebanken Sørs virksomhet er kredittrisiko. Bankens fremtidige tapsutvikling vil også påvirkes av den generelle konjunkturutvikling, og et av de viktigste områdene for bankens risikostyring er dermed knyttet til kredittgivning og prosesser rundt dette.

Kredittrisikoen styres gjennom konsernets strategi- og policydokumenter, kredittrutiner, kredittprosesser, scoringmodeller og bevilgningsfullmakter.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig som følge av konsernets usikrede transaksjoner i rente-, valuta- og egenkapitalmarkedene, og kan inndeles i renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og spreadrisiko. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i rentenivå, markedspriser og/eller kurser. Det er styrevedtatte retningslinjer og rammer for styring av markedsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko knyttet til Sparebanken Sørs evne til å finansiere sin utlånsvekst og innfri sine låneforpliktelser til markedsbetingelser. Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som konsernet ønsker å benytte ikke fungerer. Retningslinjer og rammer for styring av likviditetsrisiko er fastsatt av styret.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er den risiko banken har som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller misligheter, eller eksterne hendelser. Eksempler på operasjonelle risikoforhold kan være uønskede handlinger og hendelser som bl.a. svikt i IT-systemer, hvitvasking, korrupsjon, underslag, innsidehandel, bedrageri, ran, trusler mot ansatte, fullmakts brudd og brudd på vedtatte rutiner m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Dette kan bl.a. oppstå som følge av at myndighetene innfører endring i reguleringer, eller ved gjennomføring av finans- eller pengepolitiske tiltak, herunder endringer i skatte-, avgifts- og valutilovgivningen, som vil kunne påvirke virksomheten negativt.

Det er en forutsetning for Sparebanken Sør at risiko skal være undergitt en aktiv og tilfredsstillende styring, basert på styrevedtatte målsettinger og rammer for risikoeksponering og risikotoleranse.

Konsern	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal
Mill. kroner	2015	2015	2015	2014	2014
Netto renteinntekter	387	381	367	375	378
Netto provisjonsinntekter	80	79	68	78	73
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-104	8	29	18	48
Andre driftsinntekter	8	3	3	9	5
Sum netto inntekter	371	471	467	480	504
Sum driftskostnader før tap	201	207	199	220	183
Resultat før tap	170	264	268	260	321
Tap på utlån og garantier	17	18	14	19	193
Resultat før skattekostnad	153	246	254	241	128
Skattekostnad	42	67	69	57	38
Resultat for perioden	111	179	185	184	90

Konsern	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal
% av gjennomsnittlig forvaltningskapital	2015	2015	2015	2014	2014
Netto renteinntekter	1,55	1,57	1,57	1,59	1,58
Netto provisjonsinntekter	0,32	0,33	0,29	0,33	0,31
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-0,42	0,03	0,12	0,08	0,20
Andre driftsinntekter	0,03	0,01	0,01	0,04	0,02
Sum netto inntekter	1,48	1,94	1,99	2,04	2,11
Sum driftskostnader før tap	0,80	0,85	0,85	0,93	0,77
Resultat før tap	0,68	1,09	1,14	1,11	1,34
Tap på utlån og garantier	0,07	0,07	0,06	0,08	0,81
Resultat før skattekostnad	0,61	1,02	1,08	1,03	0,53
Skattekostnad	0,17	0,28	0,29	0,24	0,16
Resultat for perioden	0,44	0,74	0,79	0,79	0,37

SPAREBANKEN SØR

